

Petite Messe Solennelle

van Gioachino Rossini

met medewerking van

Charlotte Janssen, sopraan
Florieke Beelen, alt
Jan-Willem Schaafsma, tenor
Matthew Zadow, bas
Ad van Sleuwen, piano
Jan van Mol, harmonium

dirigent

Jos Akkermans

Zondag 24 april 2016,
Ned. Hervormde Kerk,
's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch'

Vocaal Ensemble

programma

SPONSORS

Dit concert werd mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van:

Gemeente 's-Hertogenbosch
Hetteema Tervooren Fonds
Stichting Teuntje Anna

WELKOM

Welkom bij dit concert met de Petite Messe Solennelle van Rossini in de uitvoering van het 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble en een zestal uitstekende vocale en instrumentale solisten, alles onder leiding van dirigent Jos Akkermans.

'Kleine zonde'

Rossini schreef de Petite Messe Solennelle in zijn laatste levensjaren. Verderop in dit programmaboekje vindt u meer informatie over de componist en zijn compositie. Rossini noemde dit stuk een 'kleine zonde' van zijn oude dag. Wat een geluk dat hij deze zonde begaan heeft! In deze 'kleine mis' zit alles om publiek, zangers en musici te plezieren. Gewijde muziek en ook nog een beetje opera voor de solisten. Wij hopen dat u met ons mee gaat genieten van deze mooie muziek.

Jubileum en afscheid

Voor ons koor is dit concert om diverse redenen bijzonder. 2016 is een jubileumjaar (HVE bestaat 60 jaar) en 2016 is ook het jaar dat Jos Akkermans na maar liefst 19 jaar het HVE gaat verlaten en het dirigeerstokje aan een ander overdraagt. Jos koos de Petite Messe Solennelle uit als het werk dat hij graag zou dirigeren tijdens zijn afscheidconcert vandaag 24 april. Jos koos met volle overtuiging. Dat kon ook, want HVE voerde de Petite Messe één keer eerder uit, in 2010. Jos herinnert zich van dit concert vooral het enorme plezier dat hijzelf en het koor beleefd hebben aan de voorbereiding. Het leren kennen van de vele facetten van dit muziekwerk, inclusief de uitdagingen voor het koor, typeert hij als een ware ontdekkingsreis. En het is een fijn stuk om te dirigeren, aldus Jos. We wensen Jos een fijne directie en een fantastisch laatste concert bij het HVE!

'Partir c'est mourir un peu'

Dit zijn niet de woorden van Rossini. Het zijn wel woorden die van toepassing zijn op een koor en een dirigent die na lange tijd afscheid nemen van elkaar. We zijn blij dat we in dirigent Marc Buijs een uitstekende opvolger voor Jos hebben gevonden. Welkom, Marc!

Een nieuwe dirigent markeert een nieuwe episode in het bestaan van een koor en we hopen zeer van harte dat u ons ook in de nieuwe episode blijft volgen en supporten. Maar dat is voor ná 24 april. Voor nu wensen we u een fijn concert toe en nodigen u graag uit om na afloop een drankje met ons te drinken en afscheid te nemen van Jos Akkermans.

Bestuur 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble

Petite Messe Solennelle (1863)
G. Rossini (1792-1868)

Kyrie

Gloria

Gloria in excelsis Deo

Laudamus te

Gratias

Domine Deus

Qui tollis

Quoniam

Cum Sancto Spiritu

PAUZE

Credo

Credo in unum Deum

Crucifixus

Et resurrexit

Et vitam venturi

Ritournelle

Prélude religieux

Ritournelle

Sanctus

O salutaris hostia

Agnus Dei

TEKSTEN

Petite Messe Solennelle – Gioachino Rossini

<p>Kyrie Kyrie eleison Christe eleison Kyrie eleison.</p>	<p>Kyrie <i>Heer, ontferm u over ons Christus, ontferm u over ons Heer, ontferm u over ons.</i></p>
<p>Gloria Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis.</p> <p>Laudamus Te. Benedicimus Te. Adoramus Te. Glorificamus Te.</p> <p>Gratias agimus Tibi propter magnam gloriam tuam.</p> <p>Domine Deus Rex caelestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Iesu Christe. Domine Deus Agnus Dei, Filius Patris.</p> <p>Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.</p> <p>Quoniam Tu solus Sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus: Iesu Christe.</p> <p>Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen</p>	<p>Gloria <i>Eer aan God in den hoge en vrede op aarde aan de mensen die Hij liefheeft.</i></p> <p><i>Wij loven U. Wij prijzen en aanbidden U. Wij verheerlijken U.</i></p> <p><i>Wij zeggen U dank voor uw grote heerlijkheid.</i></p> <p><i>Heer God, hemelse Koning, God almachtige Vader. Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus; Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader.</i></p> <p><i>Gij die wegneemt de zonden der wereld, ontferm U over ons; Gij die wegneemt de zonden der wereld, aanvaard ons gebed; Gij die zit aan de rechterhand van de Vader, ontferm U over ons.</i></p> <p><i>Want Gij alleen zijt de Heilige. Gij alleen de Heer. Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus.</i></p> <p><i>Met de Heilige Geest in de heerlijkheid van God de Vader. Amen.</i></p>
<p>Credo Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Iesum Christum, Filius Dei unigenitum, et ex Patre natum ante omnia saecula.</p>	<p>Credo <i>Ik geloof in één God, de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde, van al wat zichtbaar en onzichtbaar is. En in één Heer, Jezus Christus, eniggeboren Zoon van God, voor alle tijden geboren uit de Vader.</i></p>

<p>Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri; per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est.</p> <p>Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est,</p> <p>Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas, et ascendit in caelum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria, iudicare vivos et mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur: qui locutus est per prophetas. Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum, Et vitam venturi saeculi. Amen.</p>	<p><i>God uit God, Licht uit Licht, ware God uit de ware God. Geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader, en door Wie alles geschapen is. Hij is voor ons, mensen, en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald. Hij heeft het vlees aangenomen door de heilige Geest uit de Maagd Maria, en is mens geworden.</i></p> <p><i>Hij werd voor ons gekruisigd, Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus en is begraven.</i></p> <p><i>Hij is verrezen op de derde dag, volgens de Schriften. Hij is opgevaren ten hemel: zit aan de rechterhand van de Vader. Hij zal wederkomen in heerlijkheid om te oordelen levenden en doden. En aan zijn rijk komt geen einde. Ik geloof in de heilige Geest, die Heer is en het leven geeft; die voortkomt uit de Vader en de Zoon; die met de Vader en de Zoon te samen wordt aanbeden en verheerlijkt; die gesproken heeft door de profeten. Ik geloof in de éne, heilige, katholieke en apostolische Kerk. Ik belijd één doopsel tot vergeving van de zonden. Ik verwacht de opstanding van de doden, En het leven van het komend rijk. Amen.</i></p>
<p>Ritournelle Prélude religieux Ritournelle</p>	
<p>Sanctus Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth; Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.</p>	<p>Sanctus <i>Heilig, heilig, heilig De Heer, de God der hemelse machten! Vol zij hemel en aarde van uw heerlijkheid. Hosanna in den hoge. Gezegend die komt in de naam des Heren. Hosanna in den hoge.</i></p>

<p>O salutaris hostia O salutaris hostia, quae coeli pandis ostium, bella premunt hostilia, da robur, fer auxillum. Amen</p>	<p>O salutaris hostia <i>O heilbrengende offerande, Die de poort van de hemel opent, De strijd met de vijand benauwt ons, Geef ons kracht, bied ons hulp. Amen</i></p>
<p>Agnus Dei Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis, dona nobis pacem.</p>	<p>Agnus Dei <i>Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U over ons. geef ons de Vrede.</i></p>

Het kopieerwerk van dit programmaboekje is verzorgd door:

Copyshop Den Bosch

Orthenstraat 63a

5211 SW 's-Hertogenbosch

Tel. (073) 613 23 98

www.copyshopdenbosch.nl

TOELICHTING

Petite Messe Solennelle,

groots en meeslepend met een knipooog

Het doet me genoeg u welkom te heten op dit jubileumconcert van het 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble. Een concert met slechts één werk op het programma. Maar wel een werk met vele gezichten. Groots en meeslepend, inderdaad. Machtige fuga's die de goedkeuring van Bach zouden hebben gekregen, grootse finales waarin elke muzikant kan laten zien wat hij in huis heeft. Maar ook intiem en ontroerend. Want naast prachtige ingetogen solomomenten, die op de operaplanken een *Bis* zouden ontlokken klinken er ook hemelse klanken, die in de *Sixtijnse Kapel* niet zouden misstaan.

Deze bonte mix van emoties en stijlen is typerend voor Gioachino Rossini (1792-1868). Deze Italiaans operacomponist werd in Noord-Italië geboren. Hij studeerde vanaf zijn 14e aan het Liceo Musicale in Bologna en maakte kennis met muziek van Haydn, Mozart en Italiaans operacomponisten. Al op zijn 18e kreeg Rossini opdrachten om opera's te componeren, en het succes bleef niet lang uit. Al snel was zijn ster rijzende in Milaan en Venetië. De opera's volgden elkaar snel op. Dit kwam deels door de slecht geregelde auteurswetten, die ook nog eens per Italiaanse staat verschilden. Zo kon hij pas geld verdienen met uitvoeringen als hij er zelf aan deelnam. Vanaf 1813 nam zijn reputatie steeds grotere vormen aan: door het succes van de serieuze opera *Tancredi* werd hij gevraagd als artistiek leider van twee operahuizen in Napels, waar hij ook voor begon te componeren. Hier zagen andere andere de opera's *De Barbier van Sevilla* (1816) en *La Cenerentola* (1817) het levenslicht. Vanaf 1822 (30 jaar oud) gaf hij ook in het buitenland leiding aan zijn opera's. Zo ontmoette hij in Wenen Ludwig van Beethoven en reisde hij naar Londen en Parijs. Beethoven had trouwens wel een uitgesproken mening over het, in zijn ogen, structuurloze werk van Rossini: '*Rossini heeft evenveel weken nodig als een Duitser jaren nodig heeft om een opera te schrijven.*'

In 1824 vestigde Rossini zich in Parijs en werd hofcomponist van Charles X (de toenmalige koning van Frankrijk). In Parijs componeerde Rossini zijn laatste opera: *Wilhelm Tell*. Hierna werd het stil rond Rossini. De revolutie van 1830, waarbij Charles X werd afgezet, en de slechte gezondheid van Rossini waren hier mede oorzaak van. Pas in 1842 werd de stilte verbroken met de publicatie van zijn *Stabat Mater*. Weer 22 jaar later, in 1864 verscheen er een collectie

pianowerken onder de titel *Péchés de vieillesse* (zonden op mijn oude dag)en.....de *Petite Messe Solennelle*.

Na al zo'n twintig jaar geen grote composities meer te hebben afgeleverd, wijdt Rossini de zomer van 1863 aan het componeren van dit zeer uitgebreide werk. Als bezetting schrijft hij in de partituur: *... Twaalf zangers van drie geslachten – mannen, vrouwen en castraten- zullen voldoen voor de uitvoering; dat zijn, 8 voor het koor, vier voor de soli, in totaal 12 Cherubim....*

Geheel in de Franse traditie van die tijd bestaat deze mis uit alle vaste misdelen (*Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei*) aangevuld met een tweetal extra werken: *O Salutaris Hostia* (een motet voor sopraan solo) en een instrumentale *Prélude Religieux* (voor tijdens de collecte). De begeleiding van het koor en de solisten is geschreven voor twee piano's en harmonium.

De mis werd opgedragen aan de weduwe Barones Louise Pillet-Will, wiens schoonvader, Baron Frédéric Pillet-Will, een vrijgevig weldoener der kunsten en een goede vriend van Rossini was. De eerste uitvoering vond plaats in de huiskapel van de Barones, waarbij Rossini de repetities leidde en tijdens de uitvoering de blaadjes omsloeg van de eerste pianist, hierbij met hoofdbewegingen steeds het begintempo van de delen aangevend. De tweede uitvoering, een dag later, was ook voor pers toegankelijk. De recensies die hierop volgden leken volgens sommigen meer op lovende hymnes dan op artikelen. Een jaar later werd in april de *Messe* nog een keer uitgevoerd. Het zou de laatste keer zijn gedurende Rossini's leven.

In een eindnoot in de partituur schrijft hij: *'Heb ik nu gewijde muziek of verdoemde muziek geschreven? Ik ben geboren voor de Opera Buffa (...Barbier van Sevilla), zoals u wel weet! Een beetje kunst, wat uit het hart, dat is alles. Wees dus gezegend, en beloof me een plaats in het Paradijs'*. Hierdoor is wellicht de titel van de mis beter te verklaren. De *Petite Messe Solennelle*, in omvang vergelijkbaar met de *Missa Solemnis* van Beethoven, is niet echt *petite* te noemen. Maar hoewel groot van omvang, vond Rossini dit werk toch luchtiger van toon dan de grote miszettingen van andere componisten. Oordeelt u zelf!

Tot slot een groot woord van dank aan alle 'muzikanten' van het HVE die ik in de afgelopen jaren heb mogen begeleiden op hun muzikale reis. Dank voor alle mooie muzikale momenten en de fijne samenwerking. Ik hoop dat ik zo heb mogen bijdragen aan de verbreding van jullie muzikale horizon en niet te vergeten het plezier in het zingen. Veel geluk met jullie nieuwe dirigent en nogmaals DANKJEWEL!

Jos Akkermans

Zingen is: mensen aanraken met je geluk.
Vera Coomans (B)

SOLISTEN

Sopraan **Charlotte Janssen** startte in 2008 de opleiding Klassiek Solozang bij Xenia Meijer aan het Fontys Conservatorium te Tilburg. In 2014 studeerde ze summa cum laude af aan Dutch National Opera Academy te Amsterdam en Den Haag bij o.a. Peter Nilsson en Ira Siff. Ze volgde masterclasses en lessen bij Rudolf Jansen, Dennis O'Neill, Patricia MacMahon, Nelly Miricioiu en Dame Kiri Te Kanawa. In 2013 nam zij deel aan de IVC Wagner Academy in 's-Hertogenbosch, waar ze werkte met Nadine Secunde en Wolfgang Brendel. Voor de zomer van 2015 is haar het prestigieuze Stipendium voor de Bayreuther Festspiele toegekend door het Wagnergenootschap Nederland.

Als soliste verleende zij medewerking aan oratoria als Die Schöpfung van Haydn, Petite Messe Solennelle van Rossini, Requiem van Verdi en Stabat mater van Dvorak in binnen- en buitenland. Ook zong ze in o.a. het Concertgebouw in Amsterdam de sopraansolo in de 4e symfonie van Mahler en orkestliederen van Schönberg onder leiding van Libia Hernandez.

Op haar opera repertoire staan rollen als Female chorus in The rape of Lucretia van Britten Marcellina in Nozze di Figaro Ook voerde zij scènes uit van 1e Dame in Die Zauberflöte en Anna Bolena van Donizetti.

Onlangs won mezzosopraan **Florieke Beelen** diverse prijzen. Haar deelname aan het Internationaal Vocalisten Concours in 2014 leverde haar vier prijzen op, waaronder de prestigieuze Arleen Auger Allround Prijs voor de beste allround zangeres van het concours. In juli 2015 won Florieke de Jong Talent Prijs bij de Belvedere Competitie. In het NRC Handelsblad werd Florieke de rijzende ster van Nederland genoemd. Florieke is een veelgevraagde soliste in binnen- en buitenland; ze zong onder andere Matthäus-Passion, Johannes-Passion & Magnificat (Bach).

Op het Christina Deutekom Gala zong Florieke naast o.a. Eva-Maria Westbroek, Henk Poort, Marco Bakker, Ernst Daniël Smid en Charlotte Margiono.

De liefde voor het lied deelt Florieke met pianiste Abigail Richards, met wie zij een liedduo vormt. Samen wonnen zij twee prijzen op het Internationaal Vocalisten Concours 2014. Recent gaven zij samen een recital in de Kleine Zaal van het Concertgebouw. Florieke is ook afgestudeerd voor de bachelor Bedrijfseconomie en de master Marketing Management aan de Tilburg University

Jan-Willem Schaafsma studeerde aan het Koninklijk Conservatorium en behaalde zijn masterdiploma aan De Nieuwe Opera Academie. Daarna werd hij gecoacht door Marcel Reijans en Ira Siff.

Hij trad op in de NPS-zaterdagmatinee *Fanciulla del West* (Puccini) o.l.v. Edo de Waart. Bij de Nederlandse Reisopera was hij te zien in *La Barca* (Banchieri) en speelde hij de titelrol in *Candide* (Bernstein).

In 2014 speelde hij Gastone bij Opera Zuid in *La Traviata* (Verdi) en vertolkte hij de rol van Pong in een concertante uitvoering van *Turandot* in Vredenburg. Komend seizoen zal hij o.a. te zien zijn in een recital met het Concertgebouw Kamerorkest in het Concertgebouw. Jan-Willem vertolkte de aria's in de eerste *Matthäus Passion* die Reinbert de Leeuw dirigeerde, met het Limburgs Symfonie Orkest.

Verder maakt hij ook deel uit van de succesvolle vocale groep Frommermann: vijf mannenstemmen, piano en gitaar met muziek van o.a. de Comedian Harmonists.

De Canadese bariton, **Matthew Zadow**, werd geboren in een familie van amateurzangers en -muzikanten. In zijn jeugd studeerde hij piano, gitaar, trombone en zang. Ook stond hij vaak op het toneel als acteur.

Toch begon hij een wetenschappelijke studie. Pas in het laatste jaar switchte hij naar muziek. Hij studeerde bij Bruce Kelly, eerst aan de 'Queens's University' in Kingston, daarna in Toronto. Ook studeerde hij in Frankrijk bij Pierre Fleta.

Sinds 2007 woont Matthew in Brussel. Hij geniet een groeiende reputatie als een vertolker van opera-, oratorio- en concertrepertoire. Recent trad hij op in de Koninklijke Muntchouwburg in Brussel als Commissaris Dottore Grenvil in Verdi's *La Traviata* en in het Paleis voor Schone Kunsten als Masetto in Mozart's *Don Giovanni* en de *Carmina Burana* van Orff. Ook zong hij met de Nederlandse Opera Amsterdam de rol van Baron Wurmerhelm in *De Speler* van Prokofiev.

Jan van Mol, orgel, studeerde voornamelijk aan het Antwerps Conservatorium, maar ook aan het Lemmensinstituut en het Conservatorium van Gent. Als organist behaalde hij verschillende nationale onderscheidingen. Hij was laureaat in de Internationale Orgelwedstrijd van Avila. Hij concerteerde, vooral als organist, in vrijwel alle landen van Oost- en West-Europa en daarbuiten. Hij nam een vijftiental cd's op waarvan verschillende een gunstige reactie kregen in de internationale vakpers. Naast het orgel bespeelt hij het klavecimbel en hij was één der eersten om het authentieke harmoniumspel ter herontdekken.

Hij publiceerde talrijke artikels over het orgel en geeft orgelmuziek uit. Jan Van Mol was leraar aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen en is organist-titularis van de Sint-Pauluskerk van Antwerpen. Daar bespeelt hij het historische orgel, misschien het belangrijkste oude instrument uit de Zuidelijke Nederlanden. Hij geeft voordrachten in het kader van verschillende verenigingen voor cultuurspreiding: Amarant (Gent), Arcademia (Brugge), Davidsfonds (Leuven)... Als stichter en bezieler van Calcant, Antwerpse Orgelvereniging, nam hij talloze initiatieven (orgelconcerten, -reizen, -wandelingen...) waarmee hij het orgel dichterbij het publiek wil brengen.

Ad van Sleuwen studeerde aan het Brabants Conservatorium de hoofdvakken Piano bij Gérard van Blerk, Theorie der Muziek bij Jan van Dijk en Orgel bij Hub. Houët. Verdere verdieping vindt hij later bij Luigi Tagliavini, Ewald Kooiman en Ton Koopman.

Ad van Sleuwen was tot 1 september 2015 docent Orgel, Muziekgeschiedenis, Uitvoeringspraktijk en Theoretische vakken aan het Fontys Conservatorium in Tilburg. Publicaties over orgelhistorische zaken samen met Frans Jaspers. De klank van historische orgels zet hij op een vijftiental CD 's.

Verder geeft hij concerten in Nederland, België, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Rusland, Oostenrijk, Italië en Zuid-Afrika.

Samen met de Russische pianiste Jelena Bazova vormt Van Sleuwen een pianoduo. Omdat hij in het gelukkige bezit is van een fraai gerestaureerde Erard concertvleugel uit 1844 speelt hij vooral literatuur uit de Erardperiode. Met dit repertoire geeft hij concerten in Nederland en Rusland en maakt hij regelmatig opnamen voor de NPS.

Op 18 april 2015 werd hij benoemd tot honorair stadsorganist van Hilvarenbeek.

KOOR

Op 6 januari 1956 ging een groep jonge, enthousiaste koorzangers onder de naam 's-Hertogenbosch' Jongerenkoor van start. Frits Marechal was de oprichter. Het koor was voortgekomen uit een schoolkoor van het St. Janslyceum. De eerste dirigent was Frans van Amelsfoort (1956-1960). Onder de verschillende dirigenten (Evert van Trigt, Thieu Lax, Marc Versteeg en Wilko Brouwers) wist het koor zich een vaste plaats te veroveren in de korenwereld van 's-Hertogenbosch.

Als een rode draad liep de jaarlijks terugkerende traditie van Bach's Johannes Passion door de geschiedenis van het koor. Vanaf 1962 wist het koor in nauwe samenwerking met de Stichting 's-Hertogenbosch Muziekstad (Internationaal Vocalisten Concours) gerenommeerde en veel belovende zangers als solist te contracteren zoals Aafje Heynis, Hein Meens, David James en vele anderen. Memorabel is ook de uitvoering (1997) onder leiding van gastdirigent en oudsolist Max van Egmond.

In 1973 veranderde het koor van naam en heet vanaf dan:

's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble.

Dit vooral omdat de in het huishoudelijk reglement opgenomen regel dat lidmaatschap slechts mogelijk was tot 25 jaar, al lang niet meer van toepassing was. Op dit moment zingt het koor werken uit alle stijlperiodes en werden aan het repertoire nog grote werken toegevoegd als de Messiah (Händel), de Krönungsmesse (Mozart), het Requiem (Durufé), In the Beginning (Copland) en Dido & Aeneas (Purcell). Petite Messe Solennelle (Rossini)

Het 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble is aangesloten bij de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst. De leeftijd van de koorleden die eens in het 's-Hertogenbosch' Jongerenkoor startten, is aardig opgelopen. Het enthousiasme is echter gebleven.

DIRIGENT

Jos Akkermans (1969) studeerde orgel aan het Brabants Conservatorium bij Bram Beekman, waar hij in 1993 als docerend musicus zijn diploma behaalde. Hiernaast begon hij op hetzelfde conservatorium zijn opleiding koördirectie. Hier kreeg hij les van Cees Rotteveel, Martien van Woerkum en behaalde in 1995 zijn Praktijkdiploma onder leiding van Hoite Pruiksmas.

Jos volgde diverse malen de Kurt Thomas Cursus waar hij gecoacht werd door o.a. Jos van Veldhoven, Daniel Reuss en Daan Admiraal.

In de afgelopen jaren bracht Jos met het HVE een zeer divers programma ten gehore, waaronder *Jesu Meine Freude*-J.S. Bach, *A Ceremony of*

Carols-B. Britten, *Requiem*-M. Duruflé, *The Messiah*-G.F. Händel, *Reïncarnations*-S. Barber, *In the beginning*-A. Copland. In 2008 dirigeerde hij een succesvolle semiscenische uitvoering van H.Purcell's *Dido and Aeneas*. In 2009 voerde het HVE onder zijn leiding het indrukwekkende motet *Totentanz* van Hugo Distler uit.

Naast zijn werkzaamheden als dirigent is Jos sinds 2000 werkzaam als leerkracht op basisschool De Ruif te Raamsdonksveer. Verder is hij als dirigent/organist verbonden aan de Vijf Heiligen Parochie te Made.

Elma Turlings

Teambegeleiding-coaching-advies

Hoe kom je als team verder? Intervisie? Coaching

'Vertel het me en ik zal het vergeten.

Laat het me zien en ik zal het onthouden.

Laat het me ervaren en ik zal het me eigen maken' (Confucius)

☎ +31 6 53 25 06 85

✉ info@elmaturlings.nl

🌐 www.elmaturlings.nl

KOORLEDEN

Sopranen

Elly de Boer
 Maria Claessens-Arts
 Mieke van Huijgevoort
 Welmoed de Jong
 Swannet van Litsenburg
 Henrice van Mackelenbergh
 Monique van de Rijt
 Paula van der Wel

Alten

Maria Arkesteijn
 Dorothé van Dijk
 Annemiek van Enckevort
 Klazien Laansma
 Els de Mooij-van de Water
 Hannie Poelstra
 Minke Schimmel

Tenoren

Wim van de Beuken
 Frans Boelaars
 Piet Boon
 Jack Glaudemans
 Jan van den Heuvel
 Hans van de Rijt

Bassen

Guy van Mackelenbergh
 Theo Meijer
 SibO Oskam
 Peter Spijkers
 Jan Turlings
 Ad van der Zande

DONATEUR WORDEN?

DONATEURS HEBBEN EEN STREEPJE VOOR.

Met uw donatie van €25,= per jaar (meer mag natuurlijk ook) draagt u bij aan de realisering van aantrekkelijke concerten in de komende jaren. Als donateur krijgt u steeds een uitnodiging voor onze concerten. Bovendien ontvangt u een reductie van 25% op de toegangsprijs voor 2 personen. Indien u er prijs op stelt kunnen wij plaatsen voor u reserveren. U kunt donateur worden door uw bijdrage over te maken naar:

*rekeningnummer: 0336 7623 13
of NL87RABO0336762313,*

ten name van:

*Stichting 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble,
onder vermelding van 'Jaar donatie HVE'*

MEEZINGEN?

Enthousiast geworden na deze uitvoering en wilt u graag meezingen? U bent van harte welkom. Er wordt gerepeteerd op woensdagavond van 20:15-22:30 uur in basisschool Het Bossche Broek, Kruisbroedershof 31, 's-Hertogenbosch (ingang via het schoolplein aan de Kuipertjeswal). Kom vrijblijvend een keer kijken of neem contact op met:

Els de Mooij, tel. (073) 521 58 62

U kunt ook een mail sturen naar:

info@shertogenboschvocaalensemble.nl